

Secció segona. Quatre primers premis, de 50 pessetes. Llorenç Gabàs, de la Graduada de Lleida; Francesc Folc, del districte VI de Barcelona; Miquel Carbonell, d'Anglesola, i Jaume Mir, de Linyola. Quatre segons premis, de 30 pessetes. Francesc Andrés, de la Graduada de Lleida; Josep Capell, del Liceu Escolar; Ramón Balcells, d'Anglesola, i Joan Porta, de Mossèn Cinto, de Barcelona. Amb el mateix criteri que a la primera secció es distribuïren llibres.

Tercera secció. No s'adjudiquen primers premis. Dos segons premis, de 45 pessetes, a Josep Antò Chanchó, de Lleida, i Ramón Fontova, de Bellcaire. Tres tercers premis, de 25 pessetes. Manel Artigues, Josep Calzada i Lluís Esteve, tots tres de Lleida.

Noies.—Secció primera. Un primer premi, de 25 pessetes. Filomena Jové, del Almudí de Lleida. Quatre segons premis, Concepció Vila, del Almudí; Josepa Arqué, de la Escola Nacional de Bellcaire; Emilia Boix i Teresa Avellana, ambdues de Linyola.

Secció segona. Dos primers premis, de 50 pessetes. Dolors Mir, de Linyola, i Maria Villanueva, de Lleida.

Secció tercera. Sense adjudicar-se primer premi, obté el segon, de 25 pessetes, Sebastiana Marfegón.

Els premis als mestres s'adjudiquen, el primer, de 150 pessetes, a don Delfí Ortiz, de l'escola particular de Linyola; el segon, de 100, a mossèn Aleix Solé, del Patronat d'Anglesola, i un tercer, de 50, a donya Dolors Arqués, mestra nacional del Almudí de Lleida.

El senyor Folguera i Duràn, ple d'entusiasme, tingué paraules d'agraïment als que, sense ser catalans, han treballat i han ajudat a l'Associació en sa tasca patriòtica.

Treball i cultura

Dies enrera vaig llegir en un dels principals diaris monàrquics de Madrid un violent article en el qual es feien disbaratades i injustes apreciacions sobre la noble actitud dels vaguistes forçosos, arremetent-se de ferm a la vegada contra la vergonyosa incultura del poble de la capital d'Espanya.

No sabem de fixe els graus de certesa que tindran els motius d'indignació que han mogut els nirvis del rotatiu madrileny; però lo que sí sabem és que de la manca de treball i de cultura en són responsables directes els seus correligionaris, que quan arriben al ministeri no's preocupen seriosament de l'escola ni del rebost del poble espanyol, sinó dels avantatges del poder, de les satisfaccions de la baixa política personal i d'altres coses que fan pensar en un pervindre perillós per a la raça.

Lo absurde, lo que no's concebeix, no és que hi hagi manca de treball i de cultura, perquè això al cap d'avall és el segell característic d'aquest país de *toreros* i de jugadors, sinó la resignació i la deixadesa dels detestables governs espanyols i la complicitat de certs elements socials pertanyents a les classes mal anomenades superiors, enemigues sistemàtiques de la llum i de la feina.

El problema econòmic i cultural, que deuria ésser la base política de tot govern aimant de l'avenç i de la riquesa nacional, és considerat ordinàriament com un assumpte d'ordre secundari. Això fa que'l nostre poble no veu en els governs de la monarquia els protectors decidits de la seva potencia productora, sinó que sols se li apareixen com a recaudadors de contribucions i agents del fisc.

Si escolteu als caps dels partits polítics del

règim actual, tots porten un bagatge de reformes i de bones intencions per als problemes de més difícil resolució, mes arribada l'hora de portarles a la *Gaceta* ensópeguen desseguida amb els tradicionals obstacles i entorpiraments que dificulten la seva aprovació. Les classes agrícoles, industrials i comercials de Catalunya no poden sentir pel govern agraiement de cap mena; però generalment aquestes mateixes classes que a les comarques rurals resulten les més oprimides, són les que alimenten amb els seus vots i apuntalen amb el seu apoi l'edifici corcat i ruïnós de la vella política monàrquica.

Si en Dato i demés companys seus de govern que's diuen amics i protectors del poble treballador s'havessin desvetllat un xic més per a desenrotllar una política més elevada i adequada a les circumstancies del present, amb seguretat no'ns caldria lluitar contra l'atmosfera asfixiant que avui respirem.

Catalunya ha demanat la implantació d'una zona neutral per a rescabalar-se de les greus perdues que li ocasiona la guerra europea. La petició no pot ésser més justa i racional; les raons que s'al·leguen són de les que no tenen rèplica possible; les conseqüències, beneficioses per a tots; i, no obstant, ha sigut rebutjada en nom dels interessos generals i del bé públic.

Pot donar-se un contra-sentit més extravagant? Per lo vist Espanya està condemnada a perpetuitat a arrastrar el pesat i vergonyós carro de la pobresa i de la incultura.

Els nostres governants no persegueixen altra finalitat que la d'anar tirant i evitar per tots els medis rebre disgustos i ensopagades que'ls facin perillar la digestió.

Hi ha ciutadans que creuen de bona fe que'l pervindre d'Espanya el tenim a les terres incultes del Marroc; jo crec, en canvi, que la nostra salvació la hem d'anar a buscar a l'escola, regentada per veritables mestres, que renovin totes les condicions de la nostra existencia.

El floreixement econòmic i la cultura són el termòmetre que marca els graus de prosperitat i de riquesa d'un poble. És indubtable que lo primer, abans de la patria, de la familia, de la religió i de la política, és procurar que'l païdor del poble funcioni amb la regularitat deguda, puix un poble insuficientment alimentat no sent ni practica cap ideal. I a un poble que careixi d'ideals i de virilitat, passem-hi ratlla.

Els republicans, i molt especialment el partit radical, han complert amb son dever demostrant públicament que l'escola i el rebost són els valors suprems de la societat humana.

El patriarca del republicanisme espanyol, l'Hermengol Giner de los Ríos, i nostre antic amic i qüefe l'Alexandre Lerroux han construït, a força d'intel·ligència i tenacitat, l'organització econòmica i cultural més perfecta, implantant l'escola i la cooperativa a tots els centres radicals de Barcelona, per lo qual s'han guanyat el nomenament de fills predilectes de Catalunya.

MARCELÍ DE JORDANA

LECTURA POPULAR

BIBLIOTECA D'AUTORS CATALANS

Cada dijous - 10 cèntims

Aquesta setmana

LA LLENGUA CATALANA

per Josep Balari i Jovany

La Mancomunitat i els republicans catalans

D'una interviu publicada en *El Liberal* pel nostre bon amic l'Armand Oliveros retallem les següents manifestacions que al citat periodista feu nostre il·lustre amic el diputat provincial senyor Mir i Miró:

«—¿Qué plan tiene usted para el porvenir? ¿Cuáles son sus propósitos?»

»Y Mir y Miró exclama:

«—En primer término, dirigirme a todos los elementos republicanos que integran las cuatro diputaciones catalanas para que nos reunamos antes de la Asamblea de la Mancomunidad, que debe celebrarse el día 26.

«En esta reunión privada estimo que hemos de fijar la conducta a seguir para lo sucesivo.

«Cuando los republicanos vayamos a la Asamblea, entiendo que debemos ir unidos.

«Opino que deberíamos formar un bloque de izquierdas.

«Lo dije antes y lo repetiré cuantas veces sea necesario: «No es posible pensar en la autonomía sin la libertad y la democracia.»

«La Mancomunidad en manos de las derechas ha de ser funesta y fatal para Cataluña y para España.

«Además, no es justo ni equitativo que sean las derechas las que dirijan la Mancomunidad.

«Reunidos todos los elementos liberales de las cuatro diputaciones, tenemos mayoría. ¿Cómo hemos de consentir ser gobernados por una minoría?»

«Cuando se constituya la Asamblea demostraré que la Mancomunidad está ilegalmente constituida, y lo está porque se votó que el Consejo actual rigiese hasta 1917.

«Con este acuerdo se infringieron la Constitución y la ley provincial, puesto que una y otra ordenan que haya elecciones cada dos años y se nombren los cargos bienalmente, no sólo de la diputación, sino de todas sus delegaciones. Y una de dos, o se reforma la Constitución y la ley provincial, o la Mancomunidad debe elegir su Consejo de dos en dos años, siendo como es una delegación del cuerpo provincial.

«Todo esto expondré al reunirse la Asamblea, y estoy dispuesto, para que se respete la ley, a presentar todos los recursos legales que sean necesarios.

«La mesa que presida la próxima Asamblea debe votarse ahora, no puede ser la misma de hace dos años... si no se le ratifican los poderes.

«Al verificarse las elecciones existe un nuevo estado de derecho.

«Apenas abierta la sesión de la Mancomunidad, pediré la palabra...»

Ens sembla immillorable l'actitud del senyor Mir. Ja és hora que'ls republicans catalans procurin defensar-se contra la tirania den Prat de la Riba i demés caciquistes lliguers. No pot ser, no pot consentir-se que'ls qui a Catalunya representen un mínim estat d'opinió—el conservador—i en les quatre diputacions provincials constitueixen una minoria, manin a son albir i mangonegen la Mancomunitat, que si no té d'ésser un instrument de llibertat per al nostre poble, val més que's dissolgui d'una vegada.

Si el senyor Mir persisteix en aquesta actitud—lo qual, tractant-se d'ell, és més que segur—se'n durà al seu darrera tots els republicans de Catalunya.

I amb ells els de L'AVENÇADA.